

CUESC

Приватний вищий навчальний заклад
«Європейський університет»
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

АІ-МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА: ВІД ІНСТРУМЕНТІВ ДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

6 липня – 16 серпня 2026 року

Львів – Торунь
Liha-Pres
2026

УДК [334.7:005.411]:37(072)(062.552)
Т 38

Організаційний комітет:

Ягодзінський Сергій Миколайович – доктор філософських наук, професор, проректор із навчально-методичної роботи, ПВНЗ «Європейський університет»;

Козинець Анатолій Олександрович – проректор з навчальної роботи та регіонального розвитку, ПВНЗ «Європейський університет»;

Віхляєв Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, професор, директор, Центр українсько-європейського наукового співробітництва.

Т 38 **АІ-майстерність викладача: від інструментів до академічної доброчесності** : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 6 липня – 16 серпня 2026 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2026. – 84 с.

ISBN 978-966-397-654-9

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «АІ-майстерність викладача: від інструментів до академічної доброчесності » (6 липня – 16 серпня 2026 року).

УДК [334.7:005.411]:37(072)(062.552)

© Приватний вищий навчальний заклад
«Європейський університет», 2026

© Центр українсько-європейського
наукового співробітництва, 2026

ISBN 978-966-397-654-9

© Українсько-польське наукове видавництво
«Liha-Pres», 2026

ЗМІСТ

Механізми контролю іноземних субсидій Європейською комісією Вовченко О. В.	5
Формотворення в імпровізації Кіта Джаррета: простір, слухання, час Гаркавенко Д. В.	9
Генеративний штучний інтелект у викладанні економічних дисциплін: переваги та загрози Головачко В. М.	11
Штучний інтелект як інструмент формування майбутнього навчання Демідов Д. В.	16
Загальні погляди на формування змісту поняття «Інформаційно-цифрова компетентність викладача закладу вищої освіти» Демчук Т. П.	19
Artificial intelligence as support for university English teachers in preparing classes – a comparative analysis of a few AI tools Zakhutska O. V.	23
Штучний інтелект у професійній діяльності викладача медичного університету: від цифрових інструментів до педагогічної майстерності Козинська І. А.	27
Інноваційні підходи до персоналізації іншомовної освіти: синергія штучного інтелекту та традиційних методик Кононова Д. В.	30
Презумпція правильності алгоритму як новий ризик адміністративної діяльності Крут К. О.	32
ШП-майстерність майбутніх викладачів професійної освіти: від інноваційних інструментів до академічної доброчесності Кузнєцов Є. С.	36
Колізії сприйняття принципів академічної доброчесності викладачем та студентом під час використання генеративних систем штучного інтелекту Кур'ян В. В.	38
Формування культури академічної доброчесності: від національних нормативних вимог до міжнародних університетських практик Ларіна К. Ю.	42

Artificial intelligence as a driver of entrepreneurial thinking development and the transformation of managerial competencies	
Markovych N. V.	45
Цифрова компетентність викладача в епоху штучного інтелекту	
Намлієва Н. В.	49
Розвиток комунікативних компетентностей мовця у взаємодії з мовними моделями штучного інтелекту	
Павлова І. Г.	52
Розвиток доброчесності у студентів на кафедрі фтизіатрії та пульмонології Національного медичного університету імені О. О. Богомольця в умовах воєнного стану в Україні	
Пікас О. Б.	58
Дотримання академічної доброчесності у слухачів при підвищенні знань з хірургії та трансплантаційної медицині в умовах воєнного стану	
Пікас П. Б.	61
Технології AI для оптимізації розробки навчального контенту	
Скасків Л. В.	65
Educators' AI literacy in academic writing instruction: opportunities and challenges for academic integrity	
Chaiuk T. A.	68
Особливості викладання сучасної юриспруденції у вищих закладах України	
Чукаєва В. О.	71
Активізація штучного інтелекту в освітньому процесі	
Чустрак А. П.	74
Gemini та NotebookLM у професійній діяльності вчителя	
Ярова О. А.	78

ФОРМОТВОРЕННЯ В ІМПРОВІЗАЦІЇ КІТА ДЖАРРЕТА: ПРОСТІР, СЛУХАННЯ, ЧАС

Гаркавенко Д. В.

викладач

*Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Імпровізація є складним різновидом музичної творчості, оскільки поєднує композицію, виконання та сприйняття в єдиному часовому процесі. На відміну від композиторської творчості, де формальна організація передує виконанню, в імпровізації форма виникає безпосередньо в процесі звучання. Тому визначальним стає не лише технічна майстерність, а й здатність виконавця безперервно взаємодіяти з музичним процесом. Слухання в цьому контексті постає одним із фундаментальних принципів імпровізаційного мислення.

Слухання має активний, творчий характер: кожна прозвучала подія зберігається у слуховій пам'яті, співвідноситься з теперішнім і формує очікування наступного. У феноменологічній перспективі це можна описати через взаємодію ретенції, актуального сприйняття та протенції. В імпровізації слухання поєднує ці часові виміри, забезпечуючи цілісність музичного процесу.

Особливо виразно цей принцип проявляється у сольній практиці Кіта Джаррета (Keith Jarrett). Його імпровізації демонструють модель формотворення, за якої музична форма не реалізує попередньо заданий композиційний план, а поступово виникає через взаємодію виконавця з матеріалом, що вже прозвучав. Кожна нова музична подія є водночас результатом попереднього розвитку і вихідною точкою для наступного. Свобода Джаррета тому ґрунтується не на відсутності структури, а на високорозвиненій здатності сприймати внутрішні зв'язки музичного процесу й миттєво реагувати на них.

У цьому сенсі слухання стає безпосередньою творчою силою: виконавець слухає результат власної дії й відповідає на нього наступною дією. Попередній матеріал продовжує діяти у формуванні нового жесту, завдяки чому цілісність імпровізації виникає через безперервне відчуття внутрішніх зв'язків між музичними подіями. Форма, таким чином, постає як процес самоорганізації музичного матеріалу.

Цей принцип особливо виразно проявляється на початку «The Köln Concert». Джаррет не розпочинає концерт із завершеної тематичної конструкції. Замість цього виникають окремі гармонічні звучання,

фрагментарні мелодичні жести, нерегулярні ритмічні імпульси та паузи. Початкова музика має характер пошуку: виконавець не стільки презентує готову ідею, скільки відкриває можливості її виникнення. Ця зовнішня невизначеність створює простір, у якому форма може поступово народитися з самого процесу слухання.

Особливого значення набуває поняття музичного простору. У сольній імпровізації Джаррета він не є нейтральним середовищем для вже сформованої форми, а стає механізмом її породження. Регістр, фактурна щільність, динаміка, пауза, ритмічна активність і гармонічний рух постійно змінюють його конфігурацію. Тому слухання охоплює не лише окремі події, а й їхнє взаємне розташування в часі та звуковому полі.

Пауза при цьому перестає бути просто відсутністю звуку й набуває функції активного елемента музичного мислення. Попередній матеріал продовжує існувати у слуховій пам'яті, тоді як наступний ще не визначений. Пауза створює простір для нового музичного рішення, поєднуючи завершення попереднього жесту з можливістю його подальшого розвитку.

Темпоральність імпровізації Джаррета також формується безпосередньо в процесі виконання. Кожна музична подія змінює умови виникнення наступної, а минуле, теперішнє і майбутнє утворюють безперервний процес становлення. У цьому аспекті імпровізація наближається до феноменологічного розуміння музичного часу.

Подібний принцип виявляється у «Wind» з паризького концерту Джаррета: фрагментарний початковий матеріал поступово набуває цілісності завдяки повторенню ритмічних моделей, фактурним трансформаціям і гармонічним змінам. Важливу роль відіграють остинатні структури, які створюють точки стабільності й загострюють сприйняття змін регістру, фактури, динаміки та гармонічного забарвлення. Повторення тут спрямовує увагу не стільки на сам матеріал, скільки на процес його трансформації.

Це розкриває специфіку імпровізаційного мислення Джаррета: спонтанність не означає випадковості, а ґрунтується на здатності миттєво реагувати на внутрішні зв'язки музичного процесу. Форма є відкритою й формується поступово через взаємодію слухання, пам'яті, очікування та музичної дії. У цьому сенсі імпровізація постає як «мислення в дії», у якому композиційне рішення одночасно виникає та реалізується.

Цей принцип важливий і для розуміння естетики ЕСМ, де звук набуває значення не лише як носій тематичного чи гармонічного матеріалу, а як просторово-часове явище. У Джаррета особливого значення набувають тривалість звуку, післязвучання, тиша та

акустичний простір, завдяки чому форма сприймається як процес становлення.

Отже, формотворення в імпровізації Кита Джаррета постає як динамічний процес, що виникає у взаємодії простору, слухання й часу. Музична форма не передусе виконанню, а поступово формується в ньому через слухове осмислення матеріалу, що вже прозвучав, організацію звукового простору та передбачення подальшого розвитку. Пауза, остинатні структури, регістрові й фактурні зміни, темпоральна гнучкість стають засобами цього процесу. Таким чином, імпровізація Джаррета є не реалізацією наперед заданої форми, а її безперервним становленням у часі та просторі звучання.

Література:

1. Bailey D. *Improvisation: Its Nature and Practice in Music*. London : Da Capo Press, 1993. 89 p.
2. Berliner P. *Thinking in Jazz: The Infinite Art of Improvisation*. Chicago : University of Chicago Press, 1994. 904 p.
3. Crook H. *How to Improvise: An Approach to Practicing Improvisation*. Rottenburg : Advance Music, 1991. 186 p.
4. Husserl E. *On the Phenomenology of the Consciousness of Internal Time (1893–1917)* / translated by John Barnett Brough. Dordrecht : Kluwer Academic Publishers, 1991. 465 p.
5. Ingarden R. *The Work of Music and the Problem of Its Identity*. Berkeley : University of California Press, 1986. 181 p.
6. Monson I. *Saying Something: Jazz Improvisation and Interaction*. Chicago : University of Chicago Press, 1996. 261 p.

ГЕНЕРАТИВНИЙ ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН: ПЕРЕВАГИ ТА ЗАГРОЗИ

Головачко В. М.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування та маркетингу
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Закарпатська область, Україна*

Активне поширення генеративного штучного інтелекту істотно змінює освітнє середовище, зокрема методику викладання економічних дисциплін. Генеративні моделі здатні створювати навчальні матеріали,

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНЕ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

**АІ-МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА:
ВІД ІНСТРУМЕНТІВ ДО АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ**

6 липня – 16 серпня 2026 року

Підписано до друку 17.08.2026. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 4,88. Тираж 100. Замовлення № 0926-80.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres»

79000, м. Львів, вул. Технічна, 1

87-100, м. Торунь, вул. Лубічка, 44

Телефон: +38 (050) 658 08 23

E-mail: editor@liha-pres.eu

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 6423 від 04.10.2018 р.